

[Undervisningsministeren.]

vi er alle Folkets Tjenere. Det er Befolkningen, der skal styre Skolen, og dette sker her gennem Kommunalbestyrelsen økonomisk, gennem Forældreraad og Skolenævn skolemæssigt og pædagogisk. Lærerne gøres ikke til en Korporation med Magt over Skolen, og jeg tror heller ikke, Lærerstanden ønsker det. Der er ganske vist indkommet et Andragende fra de københavnske Kommuneskolelærere og -lærerinder, hvori de udtaler Ønsket om, at Lærerne maatte vælge en Repræsentant ind i Skoledirektionen. Jeg har imidlertid ikke kunnet følge dem paa dette Punkt — det vilde stride mod Lovforslagets Principper —, men paa den anden Side vil jeg fremhæve, hvad jeg glemte at sige før, at saa udbredt er nu Tanken om Forældreraad, ogsaa indenfor Lærerkredse, en saadan Stemning har den vundet for sig, at i dette Andragende udtales der et enstemmigt Ønske om at faa Forældreraad oprettet ved hver Skole her i København; dette lægger jeg megen Vægt paa, og dér følger jeg Lærerne fuldt ud. Men Forslaget giver Lærerne en betydningsfuld Stilling; det er de sagkyndige, de pædagogisk sagkyndige. Der indføres Lærerraad overalt, hvor der er mere end to Lærere ved en Skole, og Fælleslærerraad overalt, hvor der er flere Skoler i en Kommune. Disse Lærerraad og Fælleslærerraad faar betydningsfulde Opgaver, de skal høres om Skoleplanen, om Undervisningsplanen; og Lovforslaget giver dem ogsaa andre Opgaver. De kan udtale sig om ethvert Spørgsmaal af Interesse for Skolen. Hvor der kun er en eller to Lærere ved en Skole, dér faar hver af disse Lærere samme Ret og Pligt som Lærerraadet og Fælleslærerraadet. Se, derved faar ogsaa Lærerne som Lærere en betydningsfuld Stilling i Folkeskolens hele Ledelse. Lærerne vil for øvrigt kunne vælges ind i Forældreraadene ganske som alle andre Borgere; medens hidtil Lærerne ikke har kunnet vælges ind i Skolekommissionen, vil de nu kunne vælges ligesom Præsten; Lærer og Præst vil blive stillet lige med alle andre Medborgere. Hvis Befolkningen ønsker det, kan de vælges ind i Forældreraadene, hvis de vel at mærke opfylder den almindelige Valgrets-betingelse, at de har Børn i Skolen. Dette er nemlig Valgrets-betingelsen til Forældreraadet, det er kun de Forældre, der har Børn i Skolen, som vælger Forældreraadet, hvad der ogsaa er en naturlig Ordning. Men har Læreren, har Præsten Børn i Skolen, saa har han altsaa Valgret og Valgbarhed, og ind i Skolenævnet kan baade Lærer og Præst indvælges uden Hensyn til, om de har Børn i

Skolen, hvis Befolkningen altsaa ønsker at vælge dem.

Endelig er der et Kapitel om Tilsyn med de private Skoler. Jeg kan herom fatte mig kort, idet Forslaget her følger Forslaget fra den store Skolekommission, som igen fulgte Kultusminister Appels Forslag, som igen fulgte Tilsynskommissionens Forslag. Forslaget gaar uforandret igen, det blev i sin Tid enstemmigt tiltraadt af danske Friskolers Forening. Ja, jeg maa dog tilføje, at jeg paa enkelte Punkter gaar noget videre i Imødekommethed overfor de Ønsker, der er fremsat fra Friskolernes Side.

Dette Forslag er, hvad de, der har fulgt mig nu, vil have forstaaet, et Forhandlingsgrundlag, som jeg tror vil kunne faa en velvillig Modtagelse her i Tinget og ude i Befolkningen, og som forholdsvis hurtigt vil kunne gennemføres. Jeg tror, vi har det politisk psykologiske Øjeblik, ligesom vi havde det i Fjor ved Seminarielovens Gennemførelse. Det er nemlig et Forslag, der paa en Maade er Resultat af et Udvalgsarbejde, idet jeg nøje har gennemgaaet alle tidligere Kommissionsbetænkninger, Rigsdagsforhandlinger o. s. v. Desværre forelaa der ikke en Udvalgsbetænkning om Fru Nina Bangs Forslag, men paa forskellige Maader er jeg blevet underrettet om, hvad der var fremme, og hvad man naaede til af foreløbige Resultater den Gang, og jeg har taget alt det Hensyn til berettiget Kritik, som det har været mig muligt, taget Hensyn til Ønsker ogsaa fra Mindretal baade i den store Skolekommission og i dette Udvalg. Jeg tror derfor, at det foreliggende Lovforslag ligesom mit Seminarieforslag i Fjor kan betragtes som et Resultat af en første Behandling og en Udvalgsbehandling, saaledes at der ikke skulde kunne rejse sig overmaade store Stridsspørgsmaal.

Det er et Forhandlingsgrundlag, om hvis Enkeltheder jeg er rede til Forhandling — ogsaa om Forholdet mellem Skole og Kirke. Der er dog to Grundtanker, to Principper, som jeg mener er ufravigelige. Det er et fagligt, pædagogisk Tilsyn med Skolen, og det er en øget direkte Indflydelse for Forældrene paa den Skole, hvori deres Børn gaar. Men disse to Principper tror jeg ogsaa vil have en saa almindelig Tilslutning, at Forslaget vil kunne føres hurtigt igennem i denne Rigsdagssamling. Der er andre Skolespørgsmaal, der ligger og venter, og jeg tror, det vilde være meget heldigt, om vi nu endelig efter 25 Aars Forhandling her i Rigsdagen, efter en Menneskealders Debat ude i Landet om disse Spørgsmaal, kunde komme til en tilfredsstillende Ordning.